

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Finanční správa v ČR

v organizačním a funkčním pojetí

(se zaměřením na správu daní)

Damian Czudek
damian@czudek.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Obsah přednášky

Zápatí prezentace

- Finanční právo a jeho systematizace
- Pojem finanční správy a její charakteristika, systém, předmět finanční správy a finančního práva, právo finanční správy - realizace finanční správy
- Právní úprava organizačního pojetí správy daní
- Správa daní v rezortu Ministerstva financí ČR
- Daňová správa (zákon o finanční správě)
- Celní správa (zákon o celní správě)
- Několik slov k dělené správě
- Správa daní ve funkčním pojetí
- Pojem správy daní,
- Právní úprava funkčního pojetí daňové správy a vztah k dalším předpisům
- Předmět správy daní

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

System finančního práva

Zápatí prezentace

Finanční právo

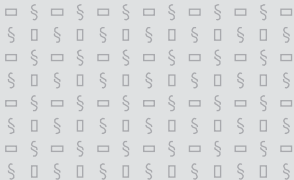
- **Obecná část**
- **Zvláštní část**
 - *Fiskální* - Rozpočtové právo, Berní právo, Právní regulace veřejných výdajů, Bilanční právo
 - *Nefiskální* - Měnové právo, devizové právo, Právo finančního trhu (veřejné bankovní a pojišťovnické právo), Puncovní právo
- **Finanční právo procesní**
- **Finanční právo správní (organizační)**
- **Finanční právo trestní**

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Pojem finanční správy a její charakteristika...

Zápatí prezentace

Pojem finanční správy

- **Finanční správa** = specifický úsek veřejné správy jehož posláním je péče o materiální základ poskytování veřejných statků a dozor (dohled) nad finančními činnostmi
- *(na rozdíl od pojmu veřejná správa veřejných financí, zahrnuje finanční správa i správu veřejného majetku a dále také veřejnoprávní působení na ekonomický systém, včetně nakládání se strategickými statky)*
- Posláním finanční správy je péče o materiální prostředky v širším smyslu, které vyžaduje veřejný sektor

Finanční správa

- Prastaré pojítko mezi financemi a veřejnou správou, správním právem a finančním právem.
- Merkl: pomocná funkce - slouží realizaci ostatních činností státu, negoval její samostatnost (Merkl, A. Obecné právo správní. Díl II. Praha - Brno: Orbis 1932)
- X Pošvář: samostatný díl veřejné správy
- Siblík: nástroj zajištění dostatku peněžních prostředků pro státní správu, ale také jako bankovní dohled, dohled nad spořitelny a pojišťovnami, správu majetku státu ... (1947)

Finanční správa *sensu largo*

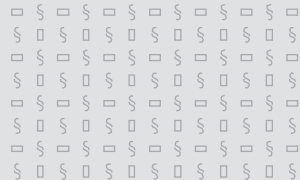
■ Finanční správu lze chápat v širším a užším smyslu:

- veškerá činnost, která metodami a formami VS působí na materiální základ veřejného sektoru včetně dopadů na soukromý sektor

Finanční správa *sensu stricto*

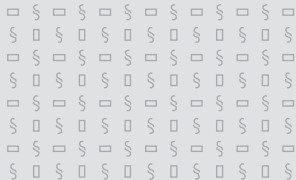
- V užším slova smyslu se finanční správa omezuje na činnost dekoncentrovaných orgánů, do jejichž působnosti patří realizace výkonné moci při nakládání s veřejnými peněžními prostředky
- jedná se de facto pouze o správu veřejných financí
- Tj. i správa daní - daň ve smyslu zkratky dle DŘ - daně, cla, poplatky, pokuty, atd..

Finanční správa *sensu stricticimo*

- Od 1.1.2013 (zákon o finanční správě ČR)
- Finanční správa České republiky
- Nástupce územních finančních orgánů

.... vzhledem k provázanosti materiálního základu veřejného sektoru a veřejných financí je vhodné pojímat finanční správu v **širším** smyslu.

Specifika a výjimečnost finanční správy

- Finanční správa je nástrojem realizace finančního práva za podmínky, že zákonodárce předpokládá pro uskutečnění finančního práva formy a metody vlastní veřejné správě.
- Finanční správa je výjimečná svým předmětem, svojí právní regulací a tím, že je všude!
-**FINANCE**....

Finanční správa - předmět

FS je protkána společenskými vztahy (lze je označit za finančně správní vztahy), které vznikají, realizují se a zanikají:

- V procesu tvorby, rozdělování a užití veřejných peněžních fondů,
- V souvislosti s fungování peněžního systému,
- V rámci veřejnoprávních ingerencí do finančního trhu. (*segmenty klasického pojetí finančního práva*).

Objektem těchto vztahů jsou vždy veřejné peníze, i ve skryté formě, nepřímo, sekundárně.

- *Vztahy regulovány jak normami správního tak finančního práva, případně jiných právních odvětví. Netvoří samostatné odvětví, ale tento shluk norem lze označit jako právo finanční správy.*

Finanční správa

- ...souvisí tak s dvojí činností státu, veřejných korporací a dalších subjektů veřejného i soukromého sektoru
- **Finanční činnosti** - činnosti alokační (shromažďování prostředků ve фонdech), distribuční (výdajové), neutrální
- **Správní činnosti**
 - **Aktivní** - činnost nositele veřejné správy - orgánu, který vykonává správu spočívající v autorizace subjektů v rámci své pravomoci, dohled, dozor..
 - **Pasivní** - činnost adresátů veřejné správy, která je podrobena veřejné správě, např. dohledu.

Finanční správa

- Finanční správa je tedy konglomerátem finančních a správních činností, v jejichž rámci se uskutečňuje množství společenských vztahů, avšak pouze některé z nich tvoří veřejné finance.

Předmět finančního práva

Předmět finanční správy

- *Ne všechny společenské vztahy tvořící předmět finančního práva jsou přímo vystaveny působení veřejné správy. Ne všechny normy finančního práva jsou realizovány formami a metodami veřejné správy.*

Povaha finanční správy

■ Finančně právní vztahy X jiné vztahy v rámci veřejné správy odlišuje:

- *Charakter nositelů veřejné správy,*
- *Obsah těchto vztahů,*
- *Zejména objekt - vždy veřejné peníze*

■ S ohledem na specif. povahu vyplývají i specifické funkce metody a formy finanční správy:

- Vrchnostenská správa
- Fiskální správa

Tj. jak ryze mocenské působení tak kvazipartnerské (metody blízké soukromému právu - např. správa veřejného majetku)

Funkce finanční správy

■ Z funkcí veřejné správy jsou převažující:

- Ekonomická
- Plánovací
- Rozhodovací
- Kontrolní
- Stimulační
- Informační
- Koordinační

Metody Finanční správy

- Tyto společenské vztahy jsou s ohledem na účel a funkce FS regulovány normami finančního práva s využitím metod založené na administrativně právní metodě regulace a z nich vyplývající (jako metody správního práva)
- Metody jsou modifikovány s ohledem na specifickou oblast - subsystém veřejné správy tak, aby odpovídaly charakteru daného subsystému a jeho smyslu a účelu.

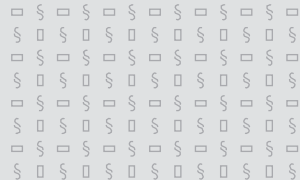
Šíře předmětu finanční správy

Je dána šíří záběru finančního práva
různorodost forem a metod správních ingerencí
institucionální rozmanitost
obtížná systematizace
dekoncentrace vykonavatelů finanční správy.

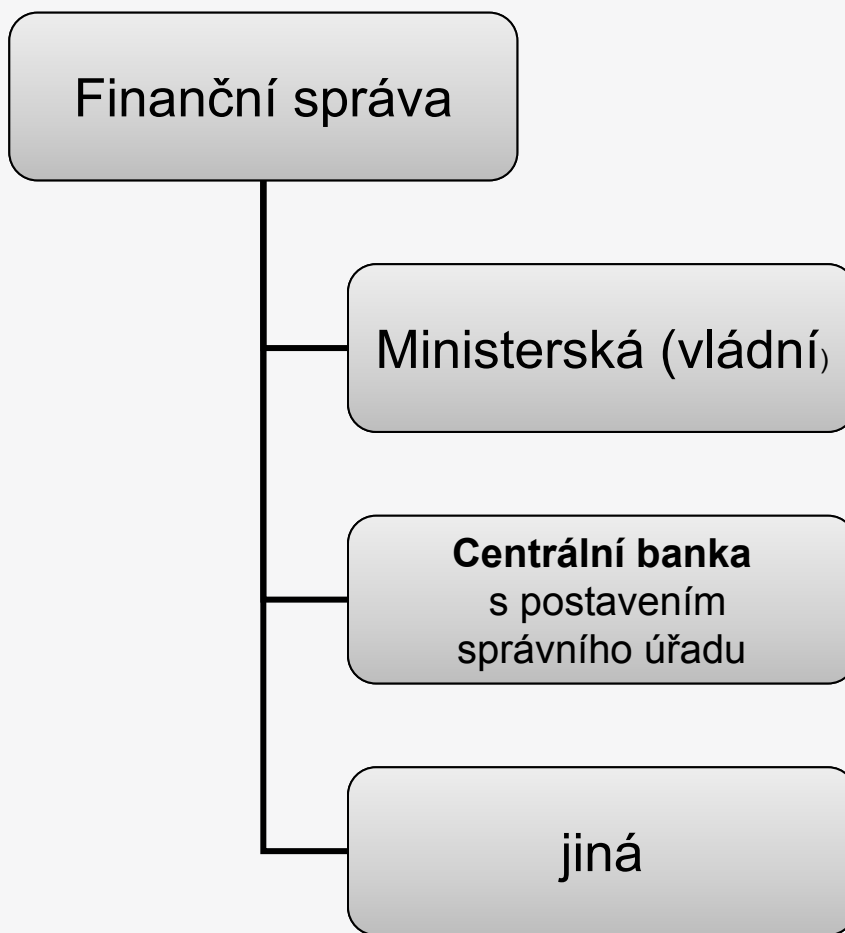
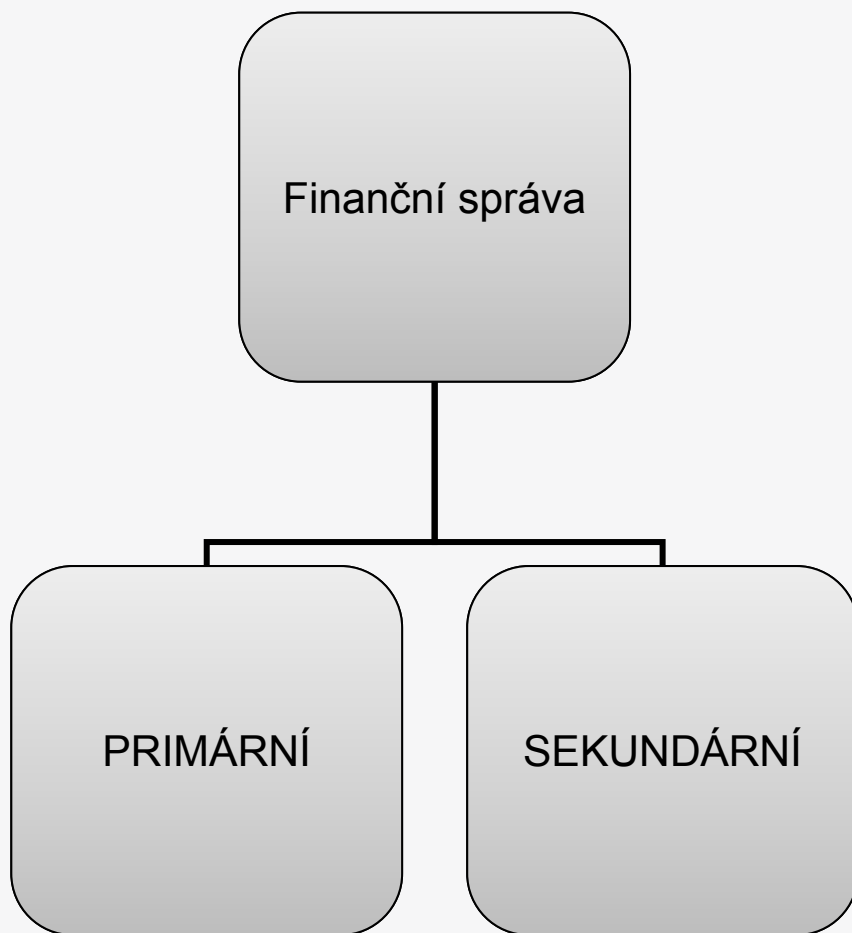

Formy realizace finanční správy

- realizace jak norem správního práva tak finančního, a to s ohledem na široký záběr - předmět FS
- Význam FS - materiální zabezpečení produkce veřejných statků (*v rámci provádění alokace, distribuce a redistribuce veřejných peněz*)
- Celá činnost FS je provázená řadou právních aktů:
 - Normativních finančněsprávních aktů
 - Individuálních fs aktů
 - Akty interní povahy

Prostředí realizace finanční správy

Podřazení segmentů finanční správy

- Primární FS: speciální dekoncentráty - ÚFO, CSČR, ČNB
- Sekundární FS: svěřený výkon finanční správy v návaznosti na primární předmět správy, resp. Primární účel existence instituce, nerespektuje se dělba moci.
- Př.: výkon finanční správy soudy - správa veřejných financí, správa majetku ...

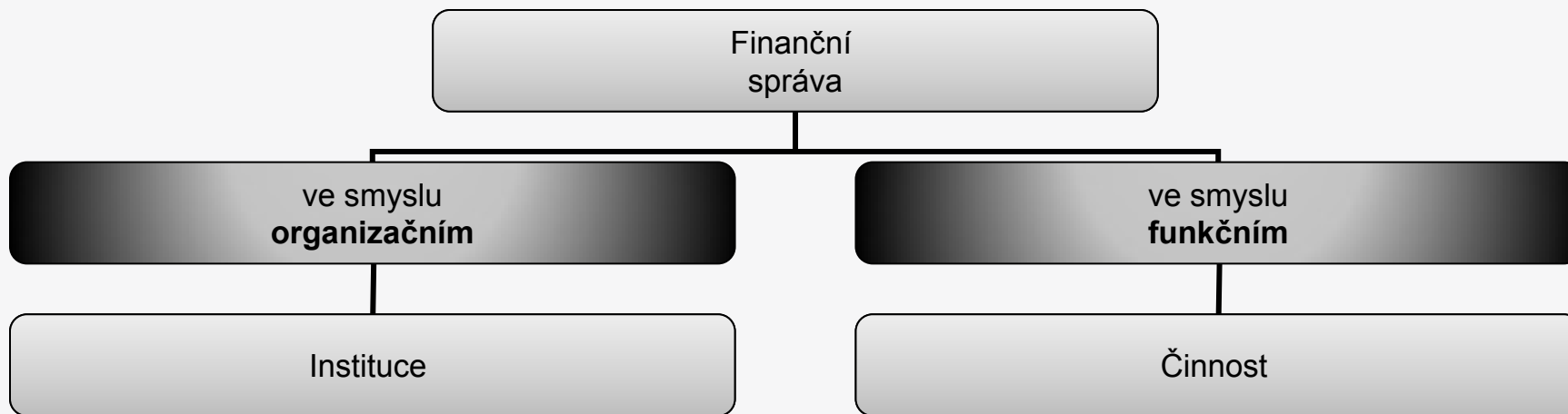
MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

System organizace finanční správy

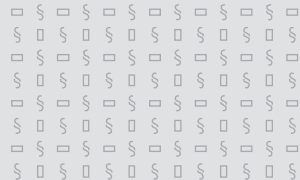
Zápatí prezentace

Pojetí finanční správy

- Stejně je možné pojímat celou veřejnou správu i jednotlivé její díly (tj. i pro daňovou správu sensu largo)
- Finanční správa je specifickým a výjimečným dílem veřejné správy - v čem?

- věcné principy
- teritoriální principy
- koncentrace x dekoncentrace
- centralizace x decentralizace
- duální správa
- dělená správa
- organizační x funkční

Věcný princip organizace finanční správy

- Současná finanční správa v ČR není organizována na principu koncentrace a centralizace
 - Rezortní správa financí
 - Speciální finanční správa - institucionalizované veřejné peněžní fondy

Teritoriální principy

- Centrální finanční správa - MF, ČNB
- Administrativní členění státu - obec, okres, kraj (1960)
- Obvody podle systému územních samosprávných celků - obec (typ), VÚSC
- Vlastní obvody podle potřeb FS
- Kombinovaný systém teritoriální a funkční (pobočky ČNB)

Koncentrace x dekoncentrace

- Relativní
- Koncentrace v systému národních výborů
- Dekoncentrace - vytváření speciálních orgánů k výkonu finanční správy
- Tendence dílčí koncentrace - specializace - specializované a odvolací fin. ředitelství

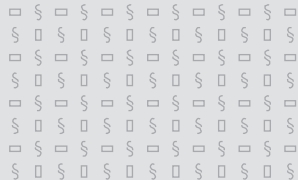
Centralizace x decentralizace

Centralizovaná finanční správa - pobočky

- ČNB
- Fondy

Decentralizace - fiskální federalismus

- Správa státních financí
- Správa financí územních samospráv
- Správa financí profesních (zájmových) veřejných korporací

Duální správa

- Správa vykonávaná dvěma orgány finanční správy bez vzájemného vrchnostenského vztahu
- Určující kritérium působnosti/příslušnosti: charakter (statut) adresáta FS
- Příklady: **devizové orgány** - MF, ČNB
správa daní: obecné FÚ,
Specializovaný FÚ

Dělená správa

- §§ 161-162 Daňového řádu
- Procesně dělená správa
- Institucionálně dělená správa

Dělená správa - §§ 161-162 DŘ

K dělené správě dochází, je-li rozhodnutím orgánu veřejné moci, který není správcem daně, vydaným při výkonu veřejné moci uložena platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu a postupuje-li se při jeho placení podle tohoto zákona nebo podle jeho jednotlivých ustanovení.

- To platí i tehdy, pokud vznikla platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu přímo ze zákona bez vydání rozhodnutí.
- Orgán veřejné moci věcně příslušný ke správě placení peněžitého plnění je v tomto rozsahu správcem daně. Osoba povinná k placení tohoto peněžitého plnění má stejná práva a povinnosti jako daňový subjekt při placení daní.

K dělené správě rovněž dochází, jestliže zákon stanoví, že ke správě placení peněžitého plnění je příslušný jiný správní orgán než orgán veřejné moci, který platební povinnost k peněžitému plnění uložil.

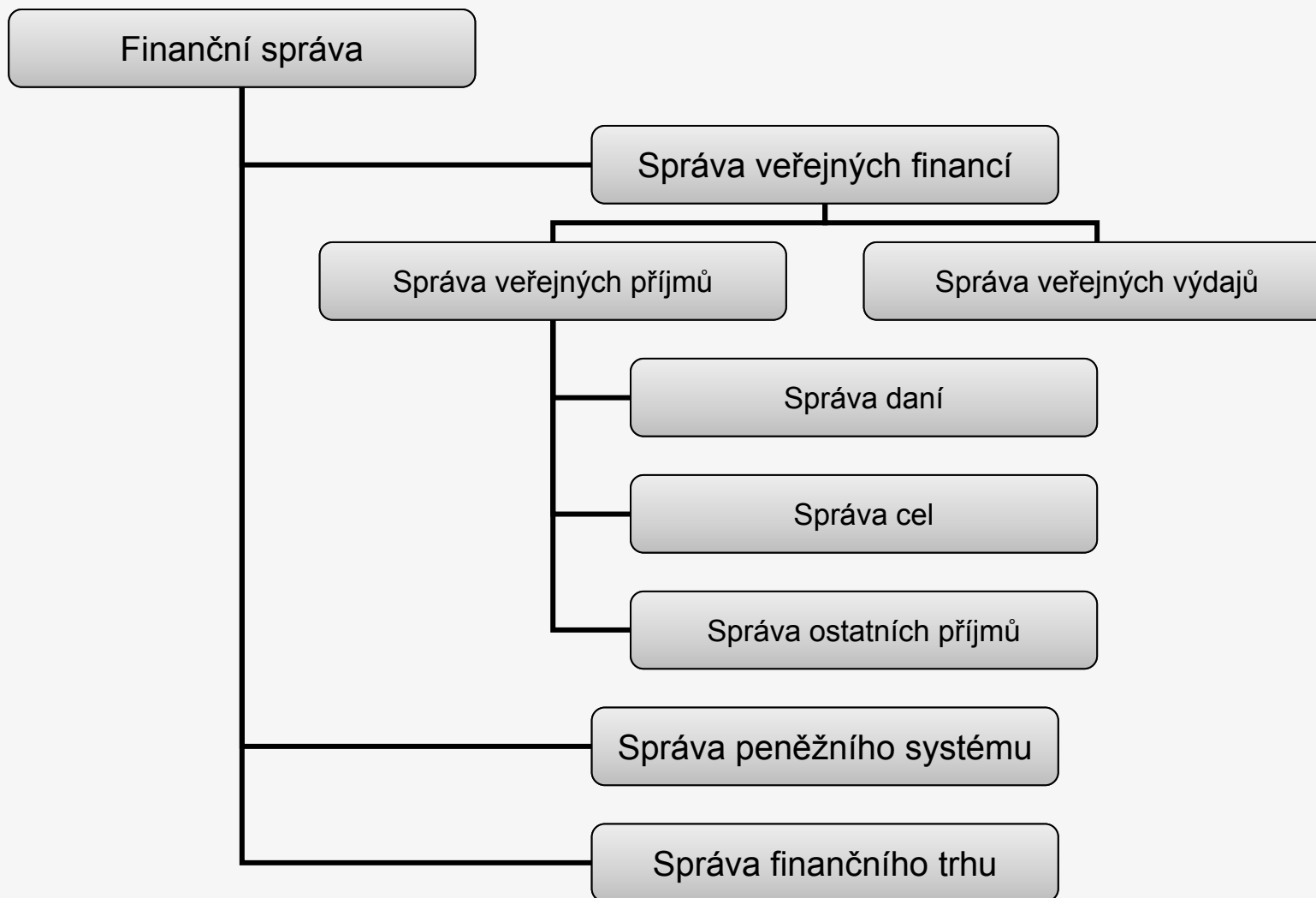

Potřeby finanční správy

- Jednotné zásady fungování finanční správy, zejména v případě správy veřejných financí
- Splnění požadavků dobré správy
- Efektivnost
- Hospodárnost
- Stabilita

Funkční hledisko uspořádání finanční správy

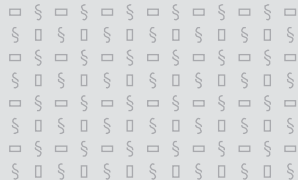

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Dobrá finanční správa

Zápatí prezentace

Východiska

- Postavení jedince ve státě
- Stát jako nebezpečí
- Stát jako garant práv jednotlivce
- Právní stát

Dobrá správa

- dobré mravy veřejné správy
- nestrannost - impartialness
- správnost - fairness
- včasnost - reasonable time

Formování obsahu dobré správy

- doktrína
- judikatura

Právo na dobrou správu

- Listina základních práv Evropské unie čl.41
(7.12.2000)

Listina 2007

- (2007/C 303/01)
- **Právo na řádnou správu**
- 1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, **spravedlivě** a v přiměřené lhůtě.
- 2. Toto právo zahrnuje především:
 - a) právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout;
 - b) právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství;
 - c) povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.
- 3. Každý má právo na to, aby mu Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států nahradila škodu způsobenou jejími orgány nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.
- 4. Každý se může písemně obracet na orgány Unie v jednom z jazyků Smluv a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Text Listiny

- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:303:0001:0016:CS:PDF>

Právo na dobrou správu

- v katalogu občanských práv LZPEU
- „lidské právo“ - ...Každá osoba
- vztahuje se na orgány EU

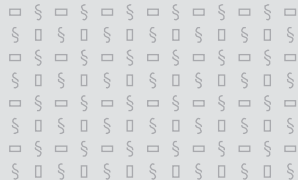
Kodex dobré správy

- Morální kodex veřejné správy EU
- Inspirace pro vnitrostátní kodexy veřejné právy

Principy dobré správy VOP

1. Dodržování právního řádu.
2. Nestrannost
3. Včasnost
4. Předvídatelnost
5. Přesvědčivost
6. Přiměřenost
7. Součinnost
8. Odpovědnost
9. Otevřenost
10. Vstřícnost

Dobrá finanční správa

- Dobrá správa veřejných financí, peněžního systému a dohledu nad finančním trhem
- Efektivní
- Přátelská
- Moderní
- Etické kodexy daňové správy

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní úprava správy daní v organizačním pojetí

Zápatí prezentace

- Zákon č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Další podzákoné předpisy, např. vyhláška o územních pracovištích finančních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech, vyhláška o vzorech služebních průkazů...

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Ministerstvo financí

Zápatí prezentace

Ministerstvo financí

- Ústřední orgán státní správy

- Okruh činností vymezen zákonem č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů (§4)
 - Úsek státních příjmů
 - Úsek finančního trhu
 - Ostatní úseky

Organizace Ministerstva financí ČR

■ Ministr financí

■ odbor 10 - Kabinet ministra

■ odbor 29 - Legislativní

■ odbor 30 - Personální

■ odbor 56 - Interní audit a inspekce

■ sekce 02 - Finanční trh

■ sekce 03 - Hospodaření s majetkem státu a informatiky

■ sekce 04 - Finanční, auditní a provozní

■ sekce 05 - Daně a cla - viz dále

■ sekce 06 - Veřejné rozpočty

■ sekce 07- Mezinárodní vztahy a finanční politika

- Blíže viz <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/orgstru.html>

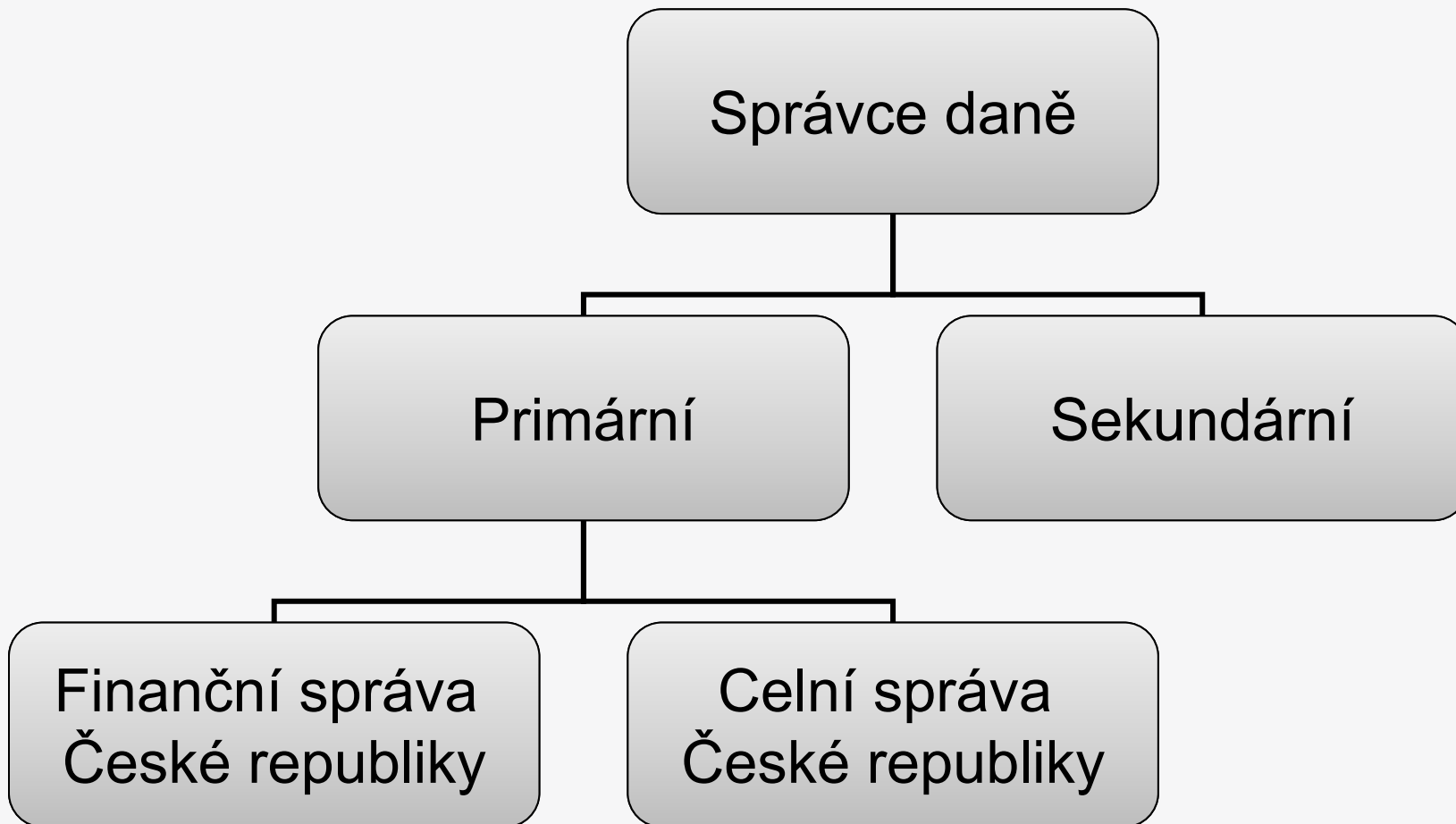
MF ČR, sekce 05 - Daně a cla

- odbor 18 - Nepřímé daně
- odbor 25 - Strategie daňové politiky a správy
- odbor 26 - Majetkové daně, daň silniční a oceňování
- odbor 28 - Účetnictví a audit
- odbor 32 - Daňová legislativa

- odbor 39 - Správní činnosti
 - Resortní organizace - Generální finanční ředitelství (viz dále)
 - Resortní organizace - Generální ředitelství cel (viz dále)

Vykonavatelé daňové správy

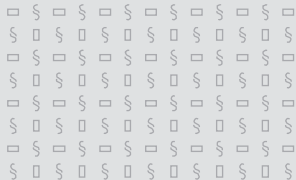

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Daňová správa (finanční správa *dle zákona o finanční správě*)

Zápatí prezentace

Základní pilíře nové právní úpravy

- *Nahrazení současného zákona o ÚFO novým zákonem reflektujícím aktuální legislativní standardy, včetně eliminace možných rizik vyplývajících z legislativního procesu komplexní novely zákona o ÚFO provedené zákonem č. 199/2010 Sb.*
- *Vytvoření Finanční správy České republiky jako jednotné centrálně řízené soustavy orgánů podřízené MF v čele s ředitelstvím s celostátní působností - tato soustava nahradí současnou soustavu ÚFO.*
- *Zachování GFŘ a jeho 14 územních pracovišť umístěných v sídlech finančních úřadů (viz dále).*

- *Zachování koncepce jediné účetní jednotky pro celou integrovanou soustavu daňové správy (GFŘ).*
- *Reorganizace orgánů daňové správy na regionální a lokální úrovni v podobě transformace současných 8 FŘ a 199 FÚ na Odvolací finanční ředitelství a 14 finančních úřadů (FÚ) se sídly totožnými se sídly současných samosprávných krajů a na jejich 199 územních pracovišt'. Tímto krokem došlo k vytvoření třístupňové soustavy orgánů pro výkon správy daní.*
- *Zavedení principu výkonu práva daňového subjektu nahlížet do spisu tam, kde je spis umístěn.*
- *Vytvoření Specializovaného finančního úřadu pro velké a specifické daňové subjekty na obdobném principu jako aktuálně upravený, avšak dosud nerealizovaný SFÚ*

- *Ponechání souhrnné věcné působnosti současných ÚFO beze změny též v rámci Finanční správy ČR, úzká návaznost na ta řešení současného zákona o ÚFO, která se osvědčila a odpovídají současným legislativním požadavkům.*
- *Účinnost dnem 1. ledna 2013.*
- *Institucionální kompatibilita s Projektem JIM, kdy navržená soustava Finanční správy ČR bude schopna k 1. lednu 2014 převzít správu pojistného na veřejnoprávní pojištění (tento případný krok bude řešen pozdějšími samostatnými legislativními materiály).*

Finanční orgány do 31.12.2012

Ústřední orgán

- Ministerstvo financí

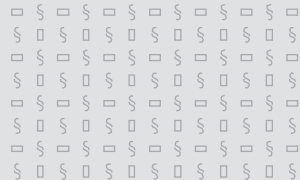
Územní finanční orgány (ÚFO)

- Generální finanční ředitelství (1, Praha)
- Finanční ředitelství (8)
- Finanční úřady (199) a SFÚ

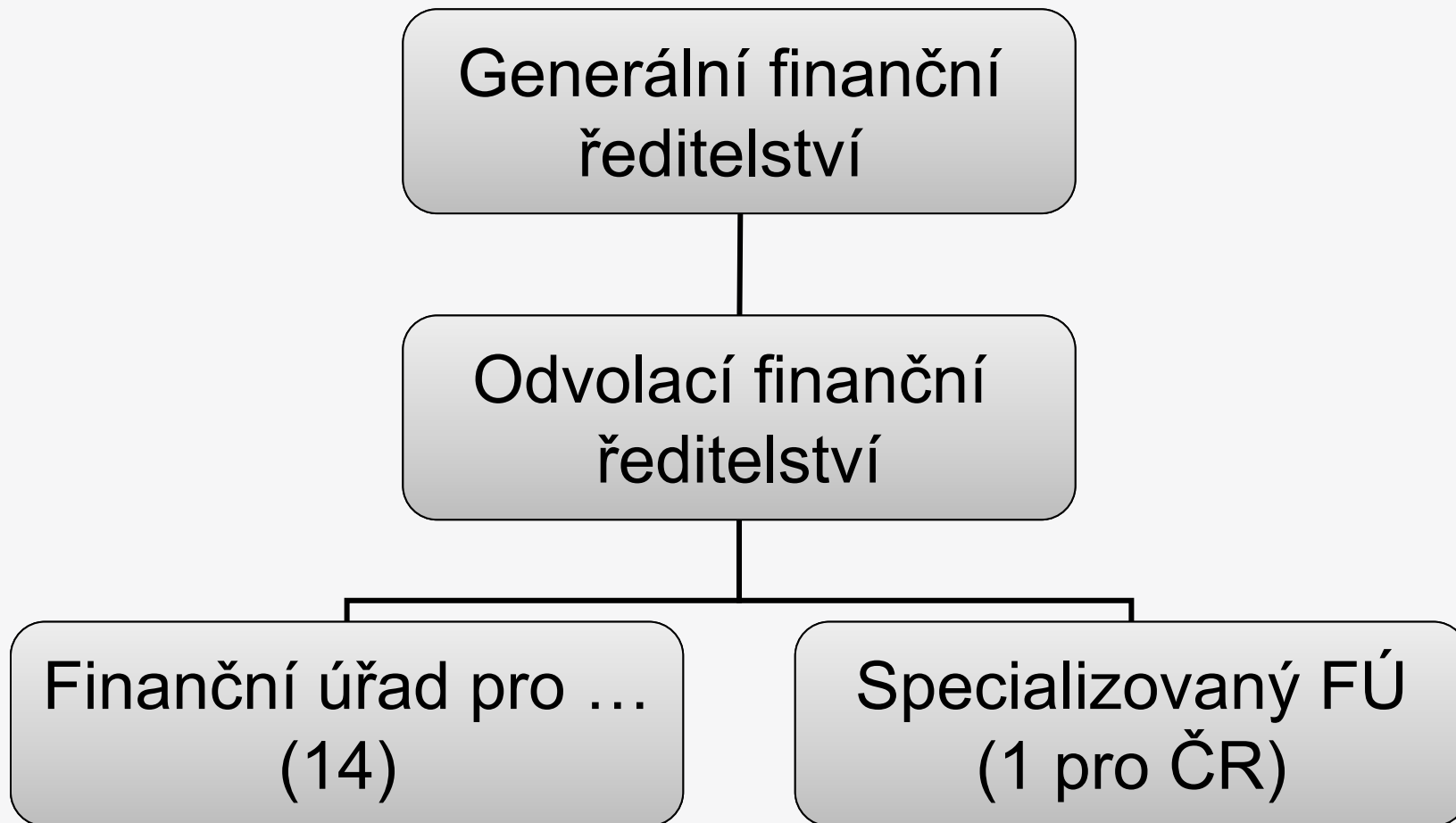

Finanční správa ČR od 1.1.2013

- Zákon č. 456/2011 Sb. (ZFS)
- Charakteristika:
- FSČR nahrazuje ÚFO
- FSČR = soustava správních orgánů pro výkon správy daní

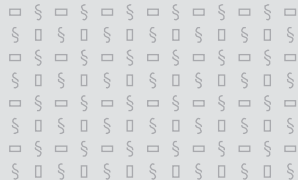
Soustava

GFŘ - rozpočtové a bilanční postavení

- Bilanční subjektivita - GFŘ je účetní jednotkou
 - Rozpočtová forma - organizační složka státu
 - Kapitola: MF
-
- sídlo Praha 1, Lazarská 7
 - IČ 72080043

GFŘ - působnost

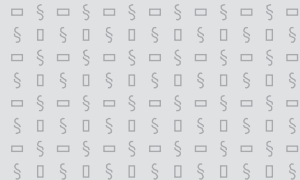
- Správní delikty
- Centrální evidence a registry nezbytné pro FSČR
- Podíl na přípravě návrhů NP(S)A
- Analytické a koncepční úkoly
- Mezinárodní agenda

GFŘ - působnost z pověření MF

Působnost ústředního kontaktního orgánu:

- pro mezinárodní administrativní spolupráci
- Při vymáhání některých finančních pohledávek
- Mezinárodní pomoc při správě daní

GFŘ - audit a dozor

Z pověření MF - přezkoumání hospodaření

- krajů
- Hl.m.Praha
- Regionální rada regionů soudržnosti
- **Dozor nad přezkoumáváním hospodaření:**
- Obce
- Dobrovolné svazky obcí a DSMČ hl.m.Prahy

Odvolací finanční ředitelství - působnost

- Správní delikty
- Evidence a registry
- II. instance k FÚ

„Nově vzniklé Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně bude jako čistě odvolací orgán vykonávat svou působnost pro celé území České republiky. Vznikem jediného odvolacího orgánu je plně završena snaha o jednotnost v postupech odvolacího řízení.“ z tiskové zprávy MF ČR

- Kontakt: Masarykova 31, 60200 BRNO

Finanční úřady

- Obecné finanční úřady - 14
- Specializovaný finanční úřad

Obecná věcná působnost I

- Správa daní
- Správní delikty
- Převod výnosů daní
- Správa splátek MZ (1991-1995)
- Dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami
- Inkasní správa v rámci FSČR
- Registry a evidence
- Ad. ze zákona

+ Specializovaný finanční úřad

Pro celou ČR (existence od 1.1.2012)

Kontakt: Praha 7, Nábřeží kpt. Jaroše 1000/7

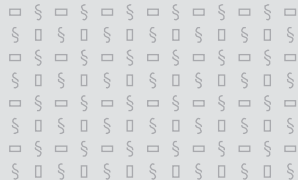
Pro „vybrané subjekty“:

- PO - podnikatel s obratem vyšším než 2 mld. Kč
- Bankovní sektor
- Pojistný sektor
- Člen skupiny podle zákona o DPH

Negativní výčet působnosti SFÚ

- DzN
- Transferové daně

Územní pracoviště FÚ

- Zřizují se a ruší vyhláškou MF č. 48/2012 Sb.
- Stávající FÚ (dle ex-ÚFO) = územní pracoviště FÚ pro daný kraj

Bilanční, majetkové a pracovněprávní postavení ofs

- FÚ, SFÚ, OFŘ mají postavení organizačních jednotek GFŘ
- Nejsou: účetní jednotkou, nejsou správci majetku, nejsou zaměstnavatelem

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

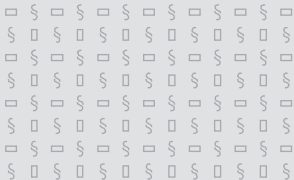
Celní správa ČR

Zápatí prezentace

Charakteristika

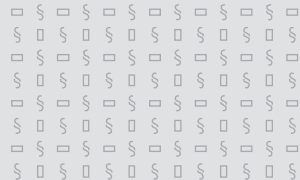
- Zákon č.17/2012 Sb. (ZCS)
- CSČR nahrazuje CSČR podle 185/2004 Sb.- stejný název, ale jiná soustava
- CSČR =
 - a) soustava správních orgánů
 - b) ozbrojený bezpečnostní sbor

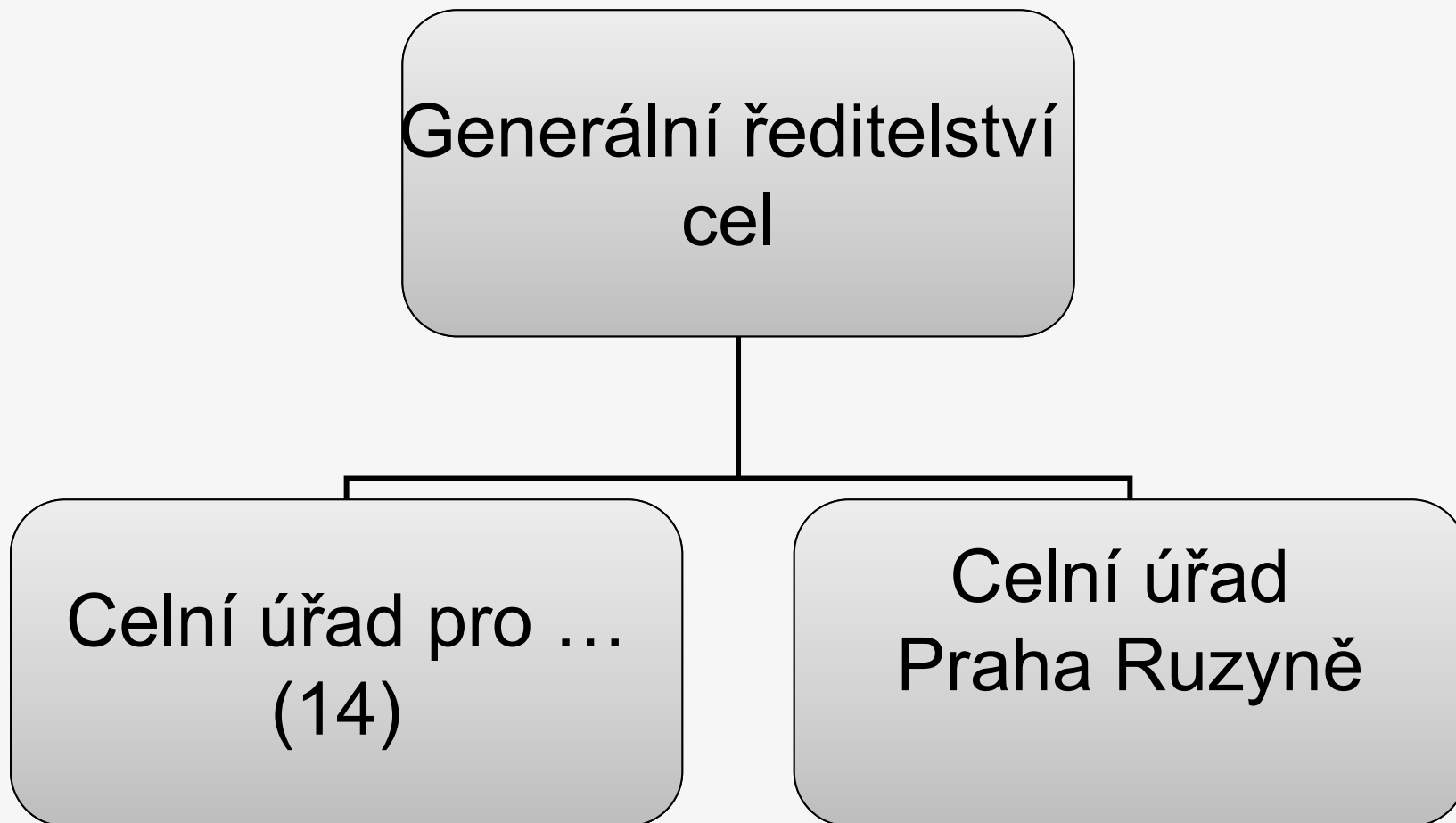
Organizace celní správy ČR do 31.12.2012

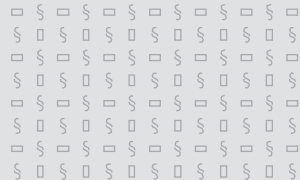
Soustava celních orgánů (2010)

1. GŘC (1)
 2. CŘ (8)
 3. CÚ (nyní 54, původně 91)
- + SON (Skupina operativního nasazení)

Soustava od 1.1.2013

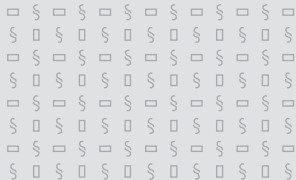

GŘC

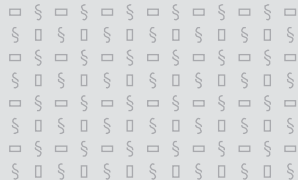

- Nejvyšší orgán Celní správy v ČR
- Přímo podřízeno MF ČR
- Lokace: Praha - Budějovická
- Generální ředitelství cel je účetní jednotkou, má vlastní IČ 71214011

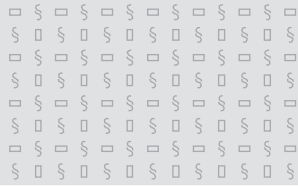
GŘC - rozpočtové a bilanční postavení

- Bilanční subjektivita - GCŘ je účetní jednotkou
- Rozpočtová forma - organizační složka státu
- Kapitola: MF

GŘC - působnost I

- II. Instance k CÚ
- Převod cel podle Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22.5.2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES Euroatom o systému vlastních zdrojů Společenství
- Rozhoduje ve věcech působnosti o charakteru významu případu cs/mezinár.

GŘC - působnost II

Podíl na:

- Příprava předpisů
- Zabezpečení analytických a koncepčních úkolů
- Sjednávání mezinár. smluv, rozvoj styků a spolupráce, plnění závazků

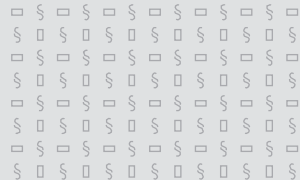
Celní úřady - působnost I

- Obecná působnost celního orgánu podle práva EU
- Správa cel
- Správa určených daní
- Pověřený celní orgán v případech ne cs nebo mezinár. významu

Celostátní věcná působnost vybraných CÚ

- CÚ OK: závazné informace o sazebním zařazení (celní editační povinnost)
- CÚ JmK: svobodná celní pásma, svobodný sklad, dotčený orgán územního a stavebního řízení v SCP, ručení, celní doklady podle MS
- CÚ JČK: osvědčení podle práva EU, povolení k nezjišťování CD v tranzitu
- CÚ Pha: gen.CÚ

Bilanční, majetkové a pracovněprávní postavení CÚ

- CÚ mají postavení organizačních jednotek GŘC
- Nejsou: účetní jednotkou, nejsou správci majetku, nejsou zaměstnavatelem

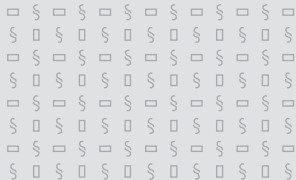

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ad celní správa
ve funkčním pojetí:
problematika dělené správy

- CÚ a dělená správa - § 8 odst. 2 písm. a (dříve 5 odst. 4 písm. m) starého zákona o CS ČR):
 - **Celní úřad** je obecným správcem daně podle správního řádu a vykonává správu placení peněžitých plnění v rámci dělené správy, která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků

Dělená správa z pohledu DŘ

§ 2/3 Daní se pro účely tohoto zákona rozumí

...

c) peněžité plnění v rámci dělené správy.

Co je to dělená správa?

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Správa daní

Zápatí prezentace

Správa daní ve funkčním pojetí

- Daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb.)
- Subsidiární povaha DŘ
- Speciální úprava - „daňové“ zákony
 - Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
 - Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH
 - Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
 - Zákon č. 340/2013 Sb., o dani z nebytí nemovitých věcí
 - Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
 - Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
 - Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
- + další zákony upravující daně ve smyslu zkratky daň dle DŘ a obsahující procesněprávní úpravu

Zásadní změna v českém daňovém procesu

- Nový zákon upravující správu daní
- Zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád
- Účinnost - 1. ledna 2011
- Nahradil dříve platný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Konstrukce Daňového řádu

Zápatí prezentace

Konstrukce DŘ

- 266 paragrafů (38 861 slov)
- šest částí
 1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ §§ 1-9
 2. OBECNÁ ČÁST O SPRÁVĚ DANÍ §§ 10-124
 3. ZVLÁŠTNÍ ČÁST O SPRÁVĚ DANÍ §§ 125-245
 4. NÁSLEDKY PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ DANÍ §§ 246-254
 5. USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, ZMOCŇOVACÍ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ §§ 255-265
 6. ÚČINNOST § 266
- Obsahuje jak procesní normy, tak i normy hmotněprávní

Subsidiární použití předpisů o obecném správním řízení

- § 262 DŘ - „při správě daní se správní řád nepoužije“
- § 177 SŘ - „Základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. “

■ **Zásadně nelze !**

Definice správy daní

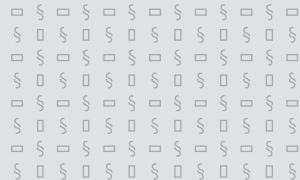
- Jeden z dílů veřejné správy
- Obecně se tím rozumí správa veřejných záležitostí realizovaná jako projev výkonné moci ve státě
- Správa daní je účelový správní proces (*postup*) k zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady
- Pojem širší než daňové řízení
- Veškerá činnost (funkční pojetí) správce daně při péči o příslušnou daň, jež se děje v rámci právem regulovaných i neregulovaných procesních postupů
- Zvláštní díl veřejné správy - od ostatních částí VS ji odlišuje její předmět = daň

Vztah řízení a správy

- Správa daní
- Postupy
- Řízení
- Daňové řízení

- Daňový proces

Definice správy daní

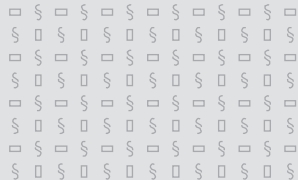
- Správa daní je účelový správní proces (*postup*) k zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady
- §1 odst. 2 DŘ

- Cíl: zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady !!!

Definice daňového procesu

- Širší pojem než správa daní
- Překračuje rámec DŘ
- Zahrnuje postupy účastníků všech daňových vztahů (např. postupy v rámci vztahu poplatník X plátce v rámci jedné daně a nikoli jen vztahu poplatníka a správce daně)

Definice postupu

- Zákon přímo neobsahuje
- Můžeme dovodit - postup je obecné označení pro veškeré úkony a soubory úkonů (tvořící postupy a řízení) které jsou činěny v rámci správy daní, a to primárně správcem daně (za součinnosti osob zúčastněných na řízení, které k tomu zavazuje zákon nebo správce)

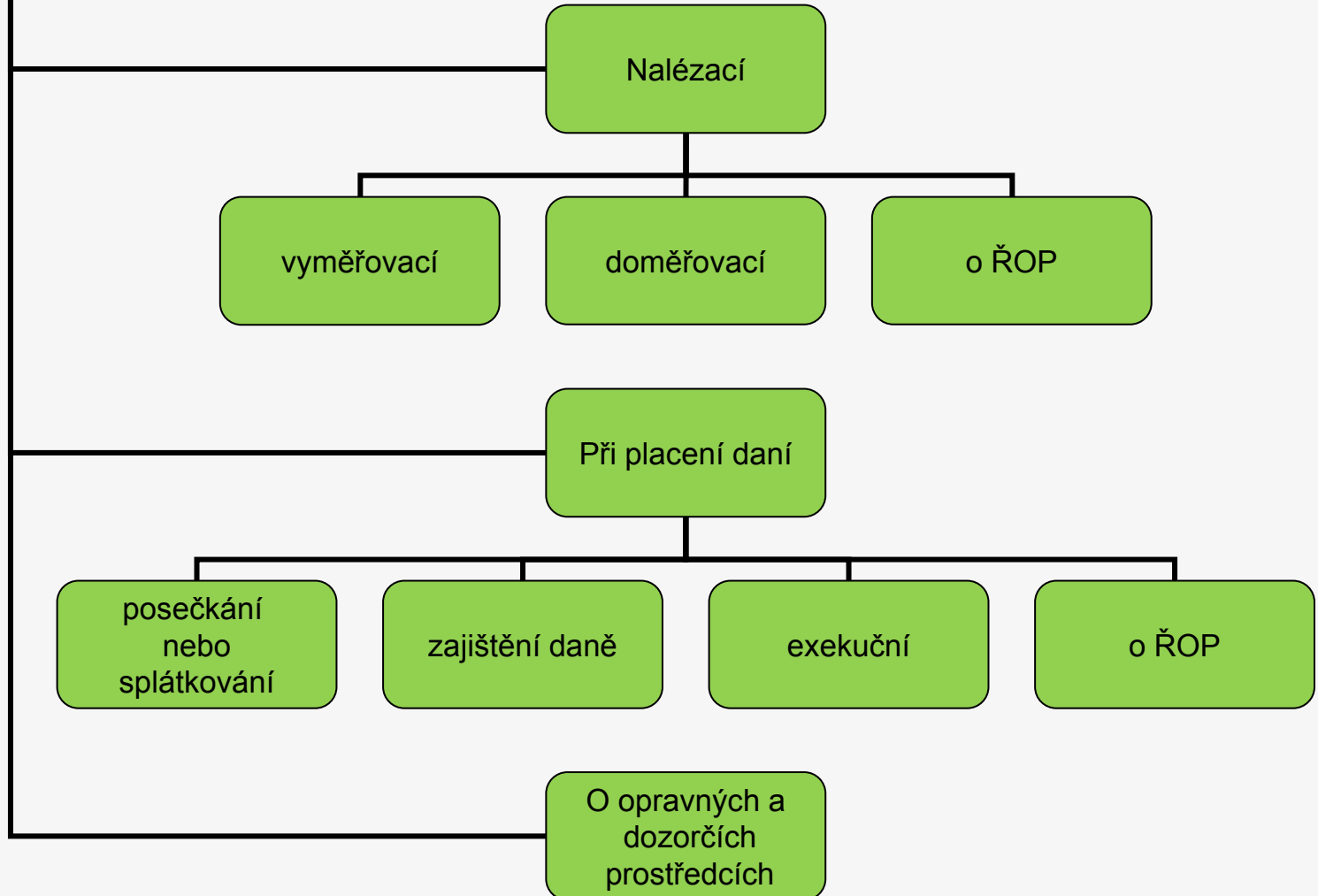

Daňové řízení podle DŘ

- Nově koncipován jako do jisté míry kontinuální proces
- Zahájen vznikem daňové povinnosti
- Skončení řízení: splnění nebo zánik daňové povinnosti
- (úhrada, uplynutí lhůty pro stanovení daně)

- Účel: správné zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady
- Posouzení daně: k zdaňovacímu období, k jednotlivým skutečnostem
- Dílčí daňová řízení →

Dílčí daňová řízení

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Předmět správy daní

Zápatí prezentace

Předmět správy daní - §2 DŘ

■ „Daň“

- - příjem veřejného rozpočtu
- - snížení příjmu veřejného rozpočtu, *vrátka*

■ *Daň je peněžité plnění:*

- a) Daň, clo, poplatek*
- b) Použití DŘ (pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle DŘ)*
- c) V rámci dělené správy*
- d) Daňový odpočet, daňová ztráta, příslušenství daně*

Příslušenstvím daně se rozumějí úroky, penále, pokuty a náklady řízení. První tři vyjmenované sledují osud daně.

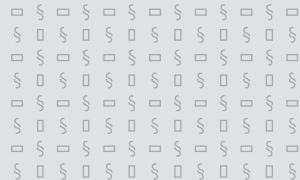

Daň

- **Sensu stricto**
- **Sensu largo** - Ve smyslu legislativní zkratky daň (brněnská škola - berně)
- **Daň superlargo** - soc. pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, zdravotní pojištění?? - OECD (Složená daňová kvóta)

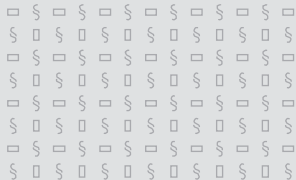
Doktrinální definice - *daň jako povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se více méně pravidelně odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu.*

- NULLUM TRIBUTUM SINE LEGE
- Čl. 11 odst. 5 Listiny,

Veřejný rozpočet

- Státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu
- Rozpočet ÚSC
- Rozpočet SF nebo NF
- Rozpočet Evropské unie
- Rozpočet, o kterém to stanoví zákon

Správa daní

- Místní a věcná příslušnost
- Podání
- Doručování
- Registrace
- Podání daňového tvrzení
- Placení daní

Registrace

- § 125 DŘ - vznik registrační povinnosti - odkaz na speciální daňové zákony
- Pouze obecná ustanovení o registraci - náležitosti přihl. a rozhodnutí, informační povinnost DS, úprava DIČ
- *Např. ZDP - část V Registrace - §39 a násl.*

Poplatník - 15 dnů od... započal výkon, přijal plnění jako OSVČ, atd..

Plátce - 8 dnů od kdy se stal plátcem

Lhůty pro podání daňového tvrzení

- **obecná** dle DŘ **do 3 měsíců** po uplynutí zdaňovacího období § 136 DŘ
- **speciální** - viz **daňové zákony** (viz dále)
- **speciální ze DŘ:**
 - Např. **do 6 měsíců**
 - účetní jednotka s obligatorním auditem
 - daňový subjekt s poradcem
 - jiné - viz § 136 DŘ

ZDP - část IV - zvláštní ustanovení o placení daní:

- zvl. Ustan. K podávání daňového tvrzení
- Výběr a placení záloh..
- Zvláštní ustanovení o sankcích...

Lhůty pro placení daně

§ 135/3 - shodná s termínem pro podání řádného DT

- Nesystematické zařazení
- Obecná úprava DŘ, speciální lhůty - daňové zákony

■ Obecná lhůta pro podání DP

- DPF, DPPO - 3 M po skončení zdaňovacího období a jiné
- DPH, Energ. daně - 25 D po skončení zdaňovacího období
- SpotD - splatná do 40. dne po skončení zdaň. obd. (lih -55dne)
- DPN - do konce 3. měsíce, v němž byl zapsán vklad do katastru

■ Speciální lhůta

- SilD - 31.1. následujícího roku
- DZN - 31.5. zdaňovacího období a jiné

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Děkuji za pozornost